

Medicinska gaser på IMA 70F

Syfte och omfattning

Beskriva handhavandet av medicinska gaser på Intermediärvårdsavdelning 70F (IMA 70F).

Beskrivning

Läkemedel

Medicinsk oxygen är ett registrerat läkemedel. Detta innebär att den skall förvaras oåtkomligt för obehöriga samt regelbundet kontrolleras avseende förvaringssätt.

Ordination

Oxygenbehandling ordinerar av läkare enligt sjukhusövergripande instruktion. Ordination kan i vissa fall även ges muntligt till sjuksköterskan. Mängden syrgas journalförs i Metavision.

Läkaren dokumenterar målordinationer för SpO2 och pO2 värden i Metavision och utifrån den administreras oxygenmängd. Administrationssättet väljs oftast av sjuksköterska och anpassas efter mängden syrgas som patienten behöver.

Medicinska gaser

På avdelningen finns medicinska oxygenflaskor och medicinska luftflaskor. Flaskor med medicinska gaser är vitmålade. Färgen på övre delen av flaskan anger innehållet, Vit = syrgas och Svart/Vit = luft. På gasflaskorna anges bland annat fyllningsdatum och hållbarhet.

Förvaring

Förvaringsutrymmen för syrgas skall vara märkta med skylt som talar om att det finns syrgastuber.

På avdelningen finns syrgas i väggen vid respektive patientplats, på transportvagnen samt transportabla syrgastuber på 3 och 5 liter.

Nya och tomma syrgasflaskor förvaras i vårdavdelningens gasförråd bredvid tryckövervakare i korridoren vid chefernas kontor. Flaskorna får ej ligga ned. De ska förvaras i väl ventilerade utrymmen och i rumstemperatur (20-25 grader). Inga flaskor ska förvaras på patientsal.

Nya syrgasflaskor kan vid behov beställas från gasförrådet på telefonnummer 132 76 vardagar mellan kl. 08.00- 17.00, övriga tider på telefonnummer 190 00 (tonval 1 Patienttransport).

Gasförrådet levererar nya flaskor och byter ut de tomma flaskorna varje vardag samt på beställning.

Hantering av gasflaskor och gasuttag

Olja och fett kan självantända under högt tryck i oxygengasanrikad luft. Hudkrämer och handsprit innehåller fett. Tvätta därför alltid händerna före inkoppling av gasregulator i gasflaska eller vägguttag.

Kontroll före användning

Kontrollera att trycket i flaskan är tillräckligt. Öppna ventilen och ställ in flödet, kontrollera genom att känna med handen att oxygen flödar ut genom regulatorn och sedan koppla på slangen för administrering.

Om suganordning behövs, kontrollera att den är korrekt ihopkopplad och att den fungerar genom att testa att den har sugfunktion.

Transport av patient

Transport av patient med pågående syrgasbehandling får ske med flaskor som har ett tryck överstigande 50 bar. Räkna ut syrgasåtgången inför transport. Vid högt syrgasbehov kan med fördel syrgasen kopplas över till mottagande enhets fasta flödesregulator, ex. röntgen.

Transport av patient med aktivt dränage som drivs av syrgas får endast ske med en full gasflaska.

Transport av patient med transportvagn får endast ske med minst två gasflaskor där minst en gasflaska är full.

Beräkning av syrgasmängd

Trycket multipliceras med flaskans storlek vilket ger det totala mängden liter som finns i flaskan. T.ex. 200 bar x 3 liter = 600 liter syrgas i en ny gasflaska.

Dela sedan denna mängd med patientens nuvarande tillförsel så får man ut hur många minuter flaskan räcker. T.ex. patient med 2 liter/min förbrukar en ny gasflaska på 300 min ($600L / 2 L/min = 300 \text{ min}$).

Observera att det finns en felmarginal i flaskans egentliga innehåll när det gäller antal liter, som kan vara så stor som 20 %.

Reklamation och felanmälan

Defekta medicinska gasflaskor reklameras till gasförrådet och vi får en ny flaska i utbyte.

Apparatansvarig personal ombesörjer att trasig gasteknisk utrustning lämnas till avdelningen MTF för reparation.

Apparatansvarig eller förrådspersonal beställer ny gasteknisk utrustning när behov uppstår.

Vid fel på centralgasanläggningen ringer man driftcentralen på tel. 150 00.

Tryckövervakare och avbrottsrutin

Avdelningen är ansluten till centralgasanläggning med centralreservförsörjning. Tryckövervakare nr 1 för IMA 70F finns installerad på IMA 70F i korridoren vid chefernas kontor. Finns också en tryckövervakare nr 2 i BIVAs korridor (inne vid anhörigrummen) som sköts av BIVA.

Avdelningssekreteraren utför följande kontroller enligt checklistan "Larmkontroll tryckövervakare 70F":

- En gång per vecka kontrolleras gaslarmet genom att trycka på TEST-knappen.

Gaslarm har samma ljud som akutlarmet och det står "Gaslarm 1" eller "Gaslarm 2" i displayen på signalsystemet. IMAs tryckövervakare är nr 1.

Vid avbrott/gaslarm följs instruktionen på anslaget "Larminstruktion TRÖ-CCB-unit med centralreservförsörjning" som finns anslaget vid tryckövervakaren. Se också nedan.

1. Vilken gas larmar?
 - Tryck "Reset" för att tysta larmsignalen.
 - Kontrollera vilken eller vilka gaser som indikeras av larm (blinkande röd lysdiod).
2. Låset
 - Tryck in låset med handflatan eller med knuten hand.
 - Fäll upp luckan.
3. Stäng avstängningsventilen
 - Stäng avstängningsventilen för den inkommande gas som larmet avser.
4. Öppna avstängningsventilen
 - Öppna avstängningsventil för central reservgasförsörjnings ventil.
5. Kontrollera larmet
 - Kontrollera att larmet återgår till normalläge (alla lysdioder lyser grönt).
 - Kontrollera att manometrarna och LCD-panel visar rätt tryck.
 - Om larmet inte återgår till normalläge, se punkt 1.
6. Underrätta ansvarig personal.
 - Driftcentralen kontaktas via telefonnummer 15000 för kontroll av utrustningen.

Kodlås och batteribyte

Kodlås på handtaget till gasförrådet och tryckövervakaren har samma kod som övriga kodlås på avdelningen. Om lampan blinkar grönt efter rätt inslagen kod så är batterinivån ok. Om det blinkar rött efter rätt inslagen kod så börjar batterierna ta slut och bör bytas. Antingen använd rätt nyckel för att öppna handtaget eller vrid med fingrar. Nya batterier (CR2 batterier) finns i mediarummet eller på expedition 10.

Levande ljus

Levande ljus är inte tillåtna på avdelningen.

Brand

I händelse av brand måste man stänga av gaserna med nödavstängningsventiler för medicinska gaser (oxygen och luft) som går till gasuttagen på avdelningen.

På IMA 70F finns det sex nödavstängningsskåp:

- Nödavstängning nr 1 (utanför sal 1) betjänar sal 1.
- Nödavstängning nr 2 (utanför sal 2) betjänar sal 2.
- Nödavstängning nr 3 (utanför sal 3) betjänar sal 3.
- Nödavstängning nr 4 (utanför sal 4) betjänar sal 4.
- Nödavstängning nr 5 (utanför sal 5) betjänar sal 5.
- Nödavstängning nr 11 (utanför konferensrummet) betjänar konferensrummet.

Observera! Att detta är huvudavstängningar och att gaserna stängs av till alla angivna rumsplatser.

För att öppna vid nödsituation ska man slå på låset. Endast behörig personal har nyckel till dessa skåp.

Koppla även ur gastekniska anslutningar, om det är möjligt, i panelen på patientrum där det brinner. Var beredd på att berätta för brandkåren var på avdelningen det finns gasflaskor.

Roller och ansvar

Roller och ansvar:

- Avdelningschefen har ett övergripande ansvar för dokumentet.
- Läkemedelsansvarig sjuksköterska ansvarar för att årligen uppdatera dokumentet.
- Sjuksköterskor och undersköterskor ansvarar för att agera i enlighet med detta dokument.

Styrande dokument

Medicinska gaser – kvalitetshandbok Region Uppsala

Dokumenthistorik

2024-11-04 Allmän granskning samt mindre revidering

2024-07-05 Tillgänglighetsanpassad